

לד:

עין משפט‏ **נר מצוה**

עא א ב מיי פ'ו מהל'
טוען ונטען הלכה ז'
סמג עשין 5 טוש"ע חו"מ
סימן עט סעיף ד:
עב ג מיי
שס הלכה ד'
טוש"ע שס סעיף יא
[ומי' ע סעיף ב:]

רבינו חננאל

והלל אומר לא היו דברים מעולם. הוחזק כפרן וחייב. אין שקלי ודידי שקלי. ואפילו [באן] עדים שראוהו שנתן לו פטור: ההוא דאמר ליה לחבריה מנה מניתי לך בצד עמוד זה א"ל לא עמדיתי בצד עמוד זה וקמו ביה סהדי דאשתיין מיא בצד עמוד זה. אמר ר' שמעון בן לקיש הוחזק כפרן. אמר רב נחמן האי דינא דפרסאי הוא. מי קאמר לא עמדתי בצד עמוד זה מעולם. בטעק זה קאמר פ' לא עמדתי בצד עמוד זה עמך ואהא מניתי לי מנה. וסבר רב נחמן דאי טען ואמר לא עמדתי בצד עמוד זה מעולם ואתו סהדי דעמד בצד עמוד זה והשתין הוחזק כפרן. וא"ל רבא כל מילתא דלא רמיא עליה דאיניש עביד לה ולא אדעתיה וק"ל כרבא: ר' שמעון אומר חייב כאן בעדות קרוב. וחייב בפקדון. מה פקדון בתביעת ממון הכתוב מדבר. אף בשבועת העדות כן: מחייב ביה עלה במערבא משום דפריך מה לפקדון שכן לא עשה בו מושבע כנשבע דלא כתיב ביה אלא וכחש. כלומר מפי עצמו חייב מפי אחרים לא. ואמאי והלא בעדות לא כתיב אלא ושמעת קול אלה. מושבע מפי אחרים. ויליף מן הפקדון מושבע מפי עצמו. פקדון חילף מעדות מושבע מפי אחרים בגזירה שוה. ואסיקנא אלא אמאי מחכו עלה משום דגמר מויד לאו כשוגג בפקדון ממעילה לפטור הנשבע במזיד בפקדון מקרבן ליגמר מעדות דחייב המויד כשוגג. ופרקינן ממעילה הוה ליה למילף. שכן מעל מעל כתיב בתרווייהו. (סימן דמעילה בכל מעילה נהנה קרוב חומש

ועדים רואין אותו מבחוץ. שאם היו מצפנים היו יודעים אם היה פרעון או הלואה ובקונטרס פירש שע"י שהם נמוך לא הכיר זהם הנמצע: **אתו** סהדי ואמרו דהשתין מים בצד עמוד זה אמר ר"ע הוחזק כפרן. וא"ת כרים ז"מ (דף ג.) דלומר מנה לי זינדך והלא אומר אין לך זידי כלום והעדים מעידים שחייב לו ו' ישלם לו הני' וישצב על השאר והשתא יהא הוחזק כפרן ויפרע הכל דלא גרע עדות שהעידו שחייב ו' מדהשתיין דהכל וי"ל דהכל דקאמר לא עברתי צדד עמוד זה משמע דצעי למימר דאס עברתי מעולם צדד עמוד זה אני חייב ולכן הוי כפרן בכל כשהעידו עדים שהשתיין צדד עמוד זה אבל התם לא הוחזק כפרן אלא זני' ואותם פורע: **בי** היכי דגמר שבועת העדות משבועת הפקדון. תימנה דלמא הא דנקט ר"ש במילתיה דעשה זו מושצב כנשצב צשצותם העדות היינו משום דלצתמר דקיס ליה ג"ש הוי הכי דהא כל כמה דלא קיס ליה ג"ש ע"כ צמה מצינו לא מני למילף דליכא למיפוך דמה לפקדון שכן עשה זו נשים כאנשים: **ל'יגמר** נמי שבועת הפקדון ב'. פ' ליגמר מיינה צמה מצינו כדפי' לעיל וא"ת כל כמה דלא ידע הכא דמויד כשוגג היכי מני' גמר הא ליכא למיפוך מה לשצותם העדות שכן עשה זו מויד כשוגג וי"ל דהשתא נמי מתרווייהו פריך ורישא דמילתא נקט:

פקדון נמי לא כתיב ביה ונע"ם.

תימה היכי מדמי פקדון

לעדות דהתם כתיב גבי ציטוי וטומאת מקדש וקדשיו דכתיב צהו ונעלם וצדידיה לא כתיב דליכא למימר דלכתי לא מסיק אדעתיה עד לצסוף מדקאמר צסמוך אדגמר ממעילה נגמר מעדות משמע דפשיטא ליה צעדות טפי מצפקדון מטעמא דפרי' ומיהו י"ל דהא דפשיטא ליה צעדות טפי משום דלא שיך למילף עדות ממעילה כמו פקדון דלא דמי למעילה:

הנך נפישין. היינו כל כמה דלא קיס להו ג"ש דתחטא אית לן למילף טפי ממעילה צמה מצינו משום דנפישין אצל לצתמר דקיס לן ג"ש ילפינן מעדות אע"ג דקיס לן נפישין כדאמרינן צפ' ד' מחוסרי כפרה (כריעות דף טו.) דג"ש עדיפא דמעילה ממעילה לאו ג"ש היא ותימנה כיון דר"ש גמר ג"ש מנ"ל לרצא צר אימי צסמוך דקאמר מאן תנא שצותם הפקדון לא ניתן וזוניה לכפרה ר"ש היא הא אין ג"ש למחלצה ואפי' היתה קבלה צידו מ"מ תקשי דמאי טעמא דר"ש ושמא קסבר דמעילה מעילה ג"ש היא:

וא

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

ועדים רואין אותו מבחוץ. ולא הכיר הנמצע זהם: **הוחזק כפרן.** שהרי ראו אלו שמנה לו ואע"פ שאין יודעין אם הלואה אם מתנה נעשה כפרן צדצר שהרי אמר לו לא היו דברים מעולם ואין נאמן עוד צשצותה: **המנונא אם** שאתה מחכים את רבך: **כל מילפא דלא רמיא עליה דאיניש.** כי הכא שאין לאדם לשום אל לבו כל המקומות שהוא משתיין שם מים להיות זכור עליהן: **מחכו עלה צמערצא.** אהא דר"ש דגמר מפקדון צג"ש דתחטא תחטא: **צק'ו מייסי לה.** מיינה וציה ולית ליה ג"ש: **ממעילה גמר לה.** נאמר כאן (ויקרא ה) ומעלה מעל ונאמר להלן (שם) כי תמעול מעל: **נגמרה מעדות.** לחיוצא צג"ש דתחטא תחטא: **שכן מעילה צכל נהנה צקצוע חומש ואשם.** צשניהם נאמר מעילה ושניהם נוהגים צכל אבל עדות אינו נוהג אלא צרואיין להעיד ושניהם נהנו צעצירה צצידם זה נהנה מן ההקדש וזה כפר ממון לאפקוי עדות שלא נהנה ושניהם צקצקן צקצוע ועדות צעולה ויורד ושניהם צחומש ואשם ועדות צתטאט ואין שם חומש: **שכן חטא הדיוט צשצותה סנעיה וכפריה וואזין.** צשניהם נאמר תחטא ודינו עס ההדיוט אצל מעילה דינו עס ההקדש ושניהם צשצותה וע"י תביעה וכפירה הן צצאין וצשניהם נאמר ואזין מה שאין כן צמעילה: **הנך נפישין.** דתצצעה וכפריה חדא היא: **מכדי ר"ש ג"ש.**

דתחטא תחטא גמיר דקתני סיפא דמילתיה ת"ל תחטא תחטא לג"ש אמאי פריך צרישא לא עשה זו מושצב כנשצב ומויד כשוגג כי היכי דגמר עדות מפקדון לענין שאינו מדצר אלא מתציעת ממון נגמר נמי פקדון מעדות למושצב כנשצב ומויד כשוגג: **דלמא כי פריך.** שכן לא עשה כו': **מקמי דסיקוס** ליה ג"ש. צתחלת משנתו כשהיה צא ללמדה צצנין אצ דחייב כאן וחייב למתנה אצל לצתמר דקמא ליה ג"ש דתחטא תחטא לא שמעינן ליה דפרכה והאי דפרכה צרישא לא משום דס"ל (הא דהוא) ^א גמיר ג"ש מרצו אלא להודיענן צמה שהוכיך ג"ש לכחצו שלא תאמר למה הוצרכה והלא יש ללמד צמה מצינו לפיכך התחיל ללמדה תחלה צצנין אצ והודיע תצוצות שיש להשיצ עליו לכך הוצרכה ג"ש וכן דרך תנאים וספרי וספרא: **ווא.** פריך צתמיה. כלומר וצתמר דקמא לא הוה פריך כלומר דיליף הא נמי צג"ש שעשה זו מושצב כנשצב ומויד כשוגג: **והא אמר** **לכו רצא צר איסי כו'.** צפרק שצותם הפקדון ^א: **ר"ש היא.** דאמר לא עשה זו מויד כשוגג אלמא ס"ל כי פירכיה והא דלא פרכה לג"ש צהא פירכא צתמר דקמא ליה משום דג"ש מופנה היא ואין לה פירכיה קמייחא ואפי' צתמר ג"ש משום דגמר לה ממעילה דלא עשה צה מויד כשוגג ויחא ליה לגמרה ממעילה לפטורא ולא מעדות לחיוצא משום דהנך נפישין כדאמרינן לעיל שכן מעילה צכל נהנה חומש ואשם אצל מושצב כנשצב מילף יליף פקדון מעדות ולא ס"ל כפירכיה מדקמא ליה ג"ש וליכא חוכא: **ופרכינן וסיהדר עדום כו'.** כלומר היינו חוכא לצתמר דגמר פקדון ממעילה למויד דלאו כשוגג היכי פריך תאמר צעדות שעשה זו מויד כשוגג צתמר דקמא ליה ג"ש דתחטא תחטא ליהדר עדות ויליף מפקדון למויד דלא כשוגג דהא ילפא פקדון ממעילה: ומשני

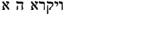
מסורת הש"ם

א) נלקמן מא: מב. צ"צ לט"א. ב) וצלה יד. סנהדרין ח: וש"ט, א) נקמן לו. ד) מפקדון דמויד כפ"ל, ה) גי' רש"ל דהא הוי, ו) נלקמן לו.].



תורה אור השלם

- נפש כי תחטא ומעלה מעל בין ובהש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עֶשֶׂק אֶת עמיתו: ויקרא ה כא
- ונפש כי תִּחָשֵׂא וְשָׁמְעָה קוֹל אֶלֶּה וְהוּא עַד או רָאָה או יָדַע אִם לֹא יָגִיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ: ויקרא ה א



גליון הש"ם

נב) מחכו עליה במערבא ע"י משנת רשד"ם חו"ד סימן תמא:



רבינו חננאל (המשך)
אשם. סימן העדות תחטא הדייטש שבעה אואין דכריעה). ודחי' אדרביה פקדון מעדות הוה ליה למילף דכתיב תחטא תחטא בתרויהו. ואמרינן ממעילה אית ליה למילף שכן תרוייהו כתיב בהו מעל ונהניגן בכל אדם באנשים ובנשים ויש להן הנאה המעילה שכן נהנה מן ההקדש ופקדון כמשמעו שכפר בחבירו ולקחו ונהנה בו והן בקרבן קצוע ויש בהן חומש ואשם מה שאין אחד מאלו בשבועת העדות אדרבה מעדות הוה ליה למילף דכתיב בתרוייהו תחטא ויש בהן אואין ויש בהן תביעה והן שניהן הדייט ויש בשניהן שבעה למעוטי מעילה שהיא קדש כלומר אכל דבר קדש ונהנה חייב קרבן מעילה. ודחי' הנך מדות דשוה הפקדון למעילה נפישן שהן שש ושל עדות חמש. ואמרינן מאי הוי עלה דחוכא כו'. ופשוטה היא. ואסיקנא דיליף רבי שמעון בגי'ש בפקדון [מעדות] דמושבע חייב כנשבע. ויליף ממעילה דמויד בפקדון לאו כשוגג הוא. ואקשינן ותיליף עדות מפקדון לר' שמעון דמויד בעדות לאו כשוגג. ופרקינן

א) כל הסגור שיך לקמן אצל ואמרינן ממעלה אית כו'.